

Fai 'e Julia Ventura
Makatu'unga i ha talanoa mo'oni

["Oku 'i ai hoku fāmili 'i māmani. 'Oku nau angalelei kiate au.]" (Tohi Hiva 'a e Fānaú, 98)

"Tā tānaki e nāunaú. Taimi tau-māta'u!" Ko e talaange ia 'e he Tangata'eikí.

Ne malimali 'a Heiteni 'i he'ene siosio holó. Na'e matamatalelei mo longomo'ui e me'a kotoa. Na'á na ma'u kotoa 'a e anova!

Na'e muimui 'a Heiteni he Tangata'eikí 'o takai ki mui he kaá 'o hiki hake 'a e fu'u puha me'a taumā-ta'ú mei he putí. Na'e mamafa, ka na'e 'ikai tokanga ia ki ai. Te ne fata ha puha 'e liunga ua hono mamafá heni kapau 'e lava ai 'o taumāta'u mo e Tangata'eikí.

Na'e ngahaha 'a e ngaahi 'akau taumāta'ú 'i hono fusi hake 'e he Tangata'eikí ki tu'á. Na'á ne pehē, "Ngali kuo mohe 'a Teni." "Te ke lava 'o fafangu?"

Ne ta'ofi 'e Heiteni 'ene 'amanaki māfulú. "Ō, 'Io."

Na'e mei ngalo ia ai, na'e ha'u mo hono ki'i tehina ko Tení. Na'e lele holo ma'u pē 'a Teni mo talanoa le'olahi. Te ne tuli 'a e fanga iká ke nau 'alu!

Na'e fakasio ki loto he sio'atá. "Teni, 'ā ā."

Ka na'e kei mohe ma'u pē 'a Teni ia.

Ne ki'i longo 'a Heiteni. 'E lelei, ka mohe ai pē 'a Teni lolotonga 'enau ō 'o taumāta'ú.

Ne toho fakalongolongo atu leva 'e Heiteni 'a e puha me'a taumā-ta'ú ki he feitu'u ne taumāta'u ai e Tangata'eikí he mataanó.

"Ko e mounú 'eni, 'a e kelemutú mo e toengá kotoa!"

Ne to'o atu leva 'e he Tangata'eikí 'a e puhá mei ai. "Sai, mālō." Ne hanga hake leva 'a e Tangata'eikí. "Ko e fē ho tehiná?"

Ne fakahila atu 'a Heiteni ki he kaá. Fakafokifā pē kuó ne fakakaukau pe te ne ongo'i fēfē nai kapau 'e

'ā tokotaha hake 'i ha feitu'u fo'ou. Ne fakakaukau 'a Heiteni he 'ikai sai. Ko hono mo'oní, mahalo te ne ongo'i ilifia lahi. Pea na'e kei ta'u nima pē 'a Teni.

"Tali si'i, Tangata'eiki. Te u vave mai pē." Ka 'i he taimi na'e sio ai ki he loto kaá, kuo pulia 'a Teni ia!

Na'e 'ikai toe ongo'i 'e Heiteni ia e 'alamuhu 'a e fanga 'inisēkitē. Na'e hangē na'e longotai 'a e me'a kotoa.

"Oku 'ikai ke 'i heni 'a Teni ia!" Ko e kaila atu ia 'a Heitení.

Na'e fakatovave atu 'a e Tangata'eikí 'o vakai'i 'a e kaá.

Ne pehē ange e Tangata'eikí, "Mahalo 'okú ne kumi kitaua."

"Oku 'ikai fu'u fuoloa. He 'ikai fu'u mama'o."

Na'e feinga 'a Heiteni ke ne ogo'i fiemālie, ka na'e lēlea hono lotó.

"E lava ke u fai ha lotu?"

"Oku ou tui ko ha fakakaukau lelei 'aupito ia."

Na'e fakamālō 'a Heiteni ki he Tamai Hēvaní ko hono ki'i tehiná mo kole ke na lava 'o 'ilo 'a Teni he vave tahá ke 'oua na'a si'i ilifia.

Ko e taimi ne 'osi ai e lotu 'a Heitení, kuo 'ikai toe fu'u lēlea hono lotó.

Na'e hili atu leva 'e he Tangata'eikí hono nimá ki he uma 'o Heitení. "Ko e hā te ke fai kapau ko Teni koe? "Te ke 'alú ki fē?"

Ne fakatokanga'i 'e Heiteni na'e ava 'a e matapā he tafa'aki 'e taha 'o e kaá. Mahalo pē na'e 'ikai fakatokanga'i 'e Teni kinaua he mata-anó. Na'e tuhu atu leva 'a Heiteni ki ha ki'i hala na'e ofi mai. Na'á ne talaange, "Mahalo te u kamata luelue he hala ko 'eé."

Na'á na fakatovave atu leva he ki'i halá.

Ko e sekoni kotoa pē na'e tuai mo faingata'a. Na'e lotu loto pē 'a Heiteni 'i he'ene luelué. Na'á na fononga taimi nounou pē,

peá na afe mai 'i ha piko he ki'i halá 'o fakatokanga'i atu 'a Teni 'i mu'a.

"Teni!" Ko e kaila atu ia 'a Heitení.

Na'e tafoki hake 'a Teni pea malimali. "Hei, na'á mo oó ki fē?"

Na'e toe lele vave 'a e taimí. Na'e lele atu 'a Heiteni kia Teni 'o ne fa'ofua kiate ia.

Ne talaange 'e Heiteni, "Oku ou fiefia lahi he'ema 'ilo koé." Na'á ne fai ha ki'i lotu fakamālō nounou 'i hono lotó.

Ka na'e malimali pē 'a Teni. "Ko e fē 'a e iká?"

Ne talaange 'e Heiteni, "Ha'u, te u fakahinohino atu." Na'e 'ikai fa'a ta'ofi hono va'é mei he lele ki he anó. "Tau sio pe ko hai te ne ma'u 'a e 'uluaki mata'iká. Te u tokoni atu ke fakamounu ho'o māta'ú." ■

'Oku nofo 'a e tokotaha na'á ne fa'ú 'i Siōsiá, USA.

Ō 'o Taumāta'ú

Na'e 'ikai fa'a tatali 'a Heiteni ke 'alu 'o toutai! Kapau pē ā na'e 'ikai ha'u 'a Teni. . . .

